

РЕШЕНИЕ

№ 2948

гр. София, 27.09.2010 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, I отделение 12 състав, в публично заседание на 31.05.2010 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Илияна Александрова и при участието на прокурора Пашалиева, като разгледа дело номер **6430** по описа за **2009** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по чл. 203, ал. и следващите от АПК, във вр. с чл. 1, ал. 1 от ЗОДВ.

Делото е образувано по искова молба на В. С. С. от Г. П, ул. В. Л 64,вх.А, ап.7, предявен против Министерство на правосъдието, на основание чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, да бъде осъден ответника да му заплати сумата от 15 600 лв., представляващи левовата равностойност на 8 000 евро ведно със законовите лихви до датата на завеждането на исквата молба – 07. 01. 2009 г. /пред Върховен административен съд-ВАС/, и лихвите от датата на завеждане на делото до окончателното изплащане на главницата.

Като основание за иска си претендира незаконосъобразни „актове, действия и бездействия”, които от фактическа страна се обективират в извършени такива по повод изпълнение от Държавата на решение на Европейския съд по правата на човека жалба №70843/2001 г. – делото Б срещу Б, подробно описани в исквата молба, изпълнението на което е прието по т. 6 от Решение №816 на М. С. от 18.12.2008 г., като се твърди незаконосъобразност на извършеното плащане от ответника по делото на обещанието на Б, вместо на ищеца – негов адвокат по делото пред Европейския съд по правата на човека, на основание представени доказателства за прехвърляне на вземането от държавата на Б на ищеца преди да извърши плащането ответника. Действията от страна на ответника „в нарушение на закона, не е спазена изискуемата се форма, нарушени са процесуалните правила, не е съобразена и целта на закона”, като конкретно се позовава, че пир издаването на индивидуалните административни актове в условията на оперативна самостоятелност, какъвто счита настоящият случай,

следвало да се спазят изискванията по чл. 4, ал. 2 и чл. 6 АПК – дали избраната от органа възможност постига целта, като преценката следвало да се съобрази с предвидените условия за спазване на принципа за съразмерност. Най общо целта – изпълнението на решението на ЕСПЧ, е могла да се постигне и чрез плащане по негова банкова сметка, а не на самия правоимащ. Също така се претендира незаконсъобразност на последващи действия на Б, след първоначално подадено искане, следващото му се обезщетение да бъде изплатено по сметка на друг адвокат, а впоследствие и изцяло по посочена негова банкова сметка, по която е и действително извършено плащането. В тази връзка се иска от настоящия съд да установи извършването на увреждащи действия спрямо ищеца от Б пред ответника, изразяващи се в подаването на последващи искания за заплащане на обезщетението по други сметки, с което го лишил от правото му да получи вземането си по заемно правоотношение между него и Б. Ищецът не бил уведомен за увреждащите го действия на Б, за което ответникът бил задължен, претендира се и бързина при изпълнение на решението на министерския С. за плащане, което го лишило от възможност да реагира своевременно и да защити интересите си.

По повод увреждащите действия на Б пред ответника, първоначално е направено искане съдът да ги обяви за нищожни спрямо ищеца, но впоследствие това искане е уточнено с молба от 15.10.2009г. – л. 11 от делото. В същата се твърди, че тези действия от Б са извършени в нарушение на чл. 4 от АПК – с цел да му навреди, а като ответникът се е солидаризирал с молбите на Б и като е уважена негова последваща молба, е направил успешни намеренията му и поради това му е причинена вреда от ответника.

В подкрепа на горното се твърди установена административна практика между него и ответника по повод изплащането на обезщетение по други дела по решения на ЕСПЧ, представени по делото.

Ответникът – министерство на правосъдието, представлявано от министъра на правосъдието, чрез процесуален представител изцяло оспорва исковата претенция. Твърди се, че няма установени изрични правила в министерството за реда за изпълнение на съдебните решения на ЕСПЧ, процедира се съобразно постановеното в същите. Също така се твърди и неизвестна административна практика, като твърдяната от ищеца, да е извършвано плащане на дължимото обезщетение на адвоката, на основание прехвърляне на вземането. Не се възразява по твърдението, че левовата равностойност на 8 000 евро е 15 хиляди лева.

Прокурорът дава заключение за неоснователност на исковата претенция, като изразява становище, че получаването на обезщетението по решението на ЕСПЧ е лично и е непрехвърлимо като вземане, произтичащо от търговски или облигационни правоотношения. Държавата е задължена да плати на лицето, посочено в съдебното решение, с оглед на което липсвало действие или бездействие от страна на административния орган.

По делото са приети доказателствата към исковата молба и по извършване на плащането на Б, както и за извършени плащания на ищеца по делата О и А срещу Б, Й срещу Б, Малечков срещу Б, и И срещу Б. Изслушани са и свидетелските показания на Капка К по повод извършените плащания по посочените дела и административната практика на ответника.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, и служебно обсъди всички основания за

незаконосъобразност на действията на полицейския орган, от които се претендират вреди, прие за установено от фактическа и правна страна следното:

Исковата претенция е с правно основание чл.1, ал. 1 от ЗОДОВ, като на основание чл. 204,ал.4 от АПК съдът пред който е предявена исковата претенция следва да установи незаконосъобразността на действието или бездействието, от което се претендират вреди. По същество искът се основа и съдът следва да установи незаконосъобразност на бездействие на административен орган – министъра на правосъдието, от което се твърди, че са причинени и претендираните вреди от ищеца. Увреждащото бездействие към ищеца се счита и за обективизирано с активно действие спрямо Б – лицето, на което е платено обезщетение по решение на МС и във връзка с осъдително решение на ЕСПЧ срещу Република Б.

Ищецът претендира, че е придобил вземането на Б от ответника по силата на облигационни правоотношения, за които изтъква като правни основания чл. 75 и чл. 44 ЗЗД - по запис на заповед и разписка за взаимоотношенията между тях. Спорно по делото е както придобиването на вземането за обезщетение от държавата от ищеца, така и съществуването на задължение от ответника да уведоми ищеца въз основа на представената пред него молба с нотариална заверка на подписа от Б, вземането му от държавата да бъде заплатено на ищеца, както и действията на ответника във връзка с представени от Б последващи искания обезщетението да бъде платено на друго лице и последна такава за заплащането му по негова сметка. Исковата претенция е предявена за имуществени вреди, изразяващи се в неполучаване на посоченото плащане от ищеца, като се претендира главницата ведно с лихвите.

С Решение от 03.07.2008г. на ЕСПЧ по делото „Б срещу Б", жалба № 70843/2001, влязло в сила, е присъдено на Б обезщетение в размер на 8 000 евро, както и 600 евро разходи за разноси за правни услуги.

Посоченото решение е прието за изпълнение от българската държава и с Решение № 816/ 19.12.2008г. на М. С., на основание чл. 46, § 2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи (ЕКЗПЧОС или конвенцията), Българската държава е осъдена да изплати обезщетение в размер на 8000 евро за неимуществени вреди на К Б и 600 евро за разходи и разноси по делото, платими по банковата сметка на процесуалния представител на жалбоподателя адвокат В. С.. По изплащането на последните на ищеца не се спори и не са предмет на исковата му претенция по делото.

Не се спори между страните по следните обстоятелства:

- С молба с нотариална зарека на подписа с дата 23.09.2010 г. на заверката, Б е отправил искане до министерство на правосъдието, цялото присъдено му обезщетение по негова жалба 70843/2001г. да бъде изплатено на адв. В. С. по банкова сметка, която той посочи, а като основание за плащането се сочи – паричен заем на Б към него. Тази молба е получена от ответника на 25.09.2008г., съгласно представеното известие за доставяне, и по което не се спори, предвид и писмената защита по делото. Съгласно посоченото в защитата, ответникът приема упълномощаване на ищеца да получи дължимото на Б обезщетение във връзка с молбата от 23.09.2008г.

- Със заявление от 08.10.2008 г. К Б е поискал присъдените му суми да бъдат изплатени по сметка на друг адвокат на Б - В С Н.

- С декларация от 22.12.2008г. (л.152 от делото пред ВАС), Б, е поискал левовата равностойност на следващото му се обезщетение от 8000 евро да бъде изплатена по посочената в същото „лична сметка". Декларацията е с нотариална заверка на подписа

е с дата 11.12.2008г.

-В исковата си молба до съда, ищецът сочи, че от министерството на правосъдието по повод на устно негово запитване е уведомен за поведението на Б – че е подал искане да му бъде изплатено изцяло на него обезщетението, след което подал няколко молби до министерството. Като такива по делото са представени молба от 18.12.2008г. до министерство на правосъдието и такава от 09.12.2008г. до М. С.. В същите е аргументирал, че поведението на Б цели да му причини деликт, а тъй като бил първи по време, то и първи по право, следвало обезщетението да се изплати на него, като представил и допълнителни доказателства за задължението на Б към него. По делото във връзка с последното са представени запис на заповед от 16.08.2008г., платима без протест с падеж 15.09.2008г. за сумата от 8 000 лева. Съгласно Разписка с дата 23.09.2008г., Костадин Балабанов удостоверява, че е получил от ищеца сумата от 8 000 лева, „на заем”, срещу което и срещу записа на заповед от преди го упълномощил да получи от министерството на правосъдието цялото му присъдено обезщетение по жалба от 70843/2001г., като разписката е подписана от упълномощител, без да се сочи името му, но подписа е действително сходен с такъв положен пред нотариус от Б – например на молбата на Б до министерството на правосъдието с датата на заверката 23.09.2008г. Следва да се отбележи, че подписът под посочената запис на заповед на Б съдържа известни различия, но не е оспорен от ответника.

-Ответникът не оспорва, че към датата на плащането на обезщетението на Балабанов - на 29.12.2008г., съгласно представено преводно нареждане за сумата от 15 646,64лв., е бил в известност за направените възражения от ищеца по повод описаното поведение на Б.

По повод на твърдението на ищеца за наличие на административна практика между ищеца и министерството на правосъдието при изплащане на обезщетения като процесното по делото Б срещу Б, се установи и не е спорно по делото следното:

-на основание Решение 451/08 г. на М. С., по делото „О и А срещу Б” – жалба № 61596/00, съгласно изрична молба на правоимащите лица, 17% от присъденото обезщетение е изплатено по банкова сметка на ищеца;

-на основание Решение 71/07 г. на М. С., по делото „Й срещу Б” – жалба № 56856/00, с изрична молба на правоимащото лице е направило искане присъденото му обезщетение да бъде изплатено чрез адвоката му;

-на основание Решение 843/07 г. на М. С., по делото „Малечков срещу Б” – жалба № 57830/00, с изрична молба на правоимащото лице е направило искане част от присъденото му обезщетение да бъде изплатено по банковата сметка на адвоката му – ищеца по делото;

-на основание Решение 729/07 г. на М. С., по делото „И срещу Б” – жалба № 53746/00, с изрична молба на правоимащото лице е направило искане част от присъденото му обезщетение да се изплати бъде изплатено на В. С. С., без други индивидуализиращи белези.

По посочените дела не се спори, че на ищеца са изплатени частично суми от присъдените обезщетения по повод подадени искания от правоимащите лица, но следва и извод. По никой от посочените случаи обаче не се касае за прехвърляне на вземането на лицето по повод на задължение за паричен заем.

По делото е разпитана и свидетелката капка К, служител в администрацията на ответника, която в показанията си заявява, че правоимащото лице представя нотариално заверена декларация, в която упълномощава адвоката си да получи

обезщетението вместо него, но без да е прехвърлено вземането. Спрямо ищеца не е имало случаи на такова плащане на основание цесия на вземането, а само въз основа на посоченото упълномощаване. Твърди за един или два случая на цесия на вземането, по които е изплатено на адвокат, не посочва кои, но категорично твърди, че не са свързани с ищеца. Последната нотариално заверена декларация Б донесъл лично в министерството, не е търсен за кореспонденция по пощата.

Задължението на държавата да изпълни решението на ЕСПЧ се основава на чл. 46, пар.1 от ЕКПЧОС, за което следи Комитета на министрите на Съвета на Е. Задължението по конкретното решение - по делото „Б срещу Б” е за заплащане на парично обезщетение, което е извършено от ответника на 29.12.2008г. и е заплатено по посочена от Б банкова сметка.

В Препоръка CM/Rec(2008)2 на Комитета на министрите към държавите членки относно ефективен национален капацитет за бързо изпълнение на решенията на Европейския съд по правата на човека (приета от Комитета на министрите на 6 февруари 2008 г. на 1017-та среща на представителите на министрите) – оповестена на електронната страница на ответника, се посочва, че решенията, с които съдят констатира нарушение, вменява на Високодоговарящите страни задължението да заплатят всички суми, присъдени от Съда като справедливо обезщетение и да приемат, ако е необходимо, индивидуални мерки, за да ликвидират констатираното нарушение и да поправят, доколкото е възможно, неговите последици. Също така се подчертава, че под надзора на Комитета на министрите, държавата-ответник е свободна да избира средствата, чрез които тя ще изпълни задължението си по чл. 46 от ЕКПЧОС за изпълнението на окончателните решения на Съда. Спорно по делото е само изпълнение на решението в частта му за изплащане на присъденото обезщетение, извън обхвата по делото са действия във връзка с констатираното нарушение на конвенцията и поправяне на неговите последици –действия извън задължението за плащане на присъдената сума.

Следователно от доказателствата по делото следва, че решението на ЕСПЧ е изпълнено точно – дължимото обезщетение е платено по посочена от правоимащото лице банкова сметка, видно от представения документ за плащане и декларацията от 22.12.2008г. на Б, представена лично от него в администрацията на ответника.

От практиката на ЕСПЧ следва, че изборът на средствата за изпълнение на решението от държавата касае не заплащането на паричното обезщетение, а „общите и при случай индивидуални мерки, които следва да се приемат в правната ѝ система за да се прекрати констатираното нарушение и да се поправят доколкото е възможно последиците му” – т. 192 от Решение от 22.06.2004г. на ЕСПЧ по дело „Броньовски срещу П – жалба 31443/96. Тази съдебна практика е възприета изрично и в посочената препоръка на Комитета на министрите.

Следователно, в казуса по настоящото дело, при изпълнение на решение на ЕСПЧ в частта му за присъдено обезщетение, единственото изпълнение е плащането му. Изборът на средства за изпълнението му касае начина на самото плащане, а не лицето, на което следва да се плати. Задължението ще бъде изпълнено, ако се плати на лицето, което към момента на извършване на плащането, е имало право да получи обезщетението. Последното поражда необходимост от преценката за допустимостта да бъде платено на друго лице обезщетението и дали ответникът е длъжен да се съобрази с направено такова искане, последващо променено с изрично волеизявление, за което не се поражда съмнение, че изхожда от правоимащото лице.

Решенията на ЕСПЧ подлежат на изпълнение без нарочно производство, на основание задължението на държавата по чл. 46, ал. 1 от конвенцията, а разпоредбата на чл. 519, ал. 1 ГПК не допуска принудително изпълнение на парични вземания срещу държавата по принудителен ред по реда на изпълнителното производство. Решението на ЕСПЧ не е изпълнително основание и по реда на изпълнителното производство по АПК – по арг. от чл. 268 и чл. 269, ал. 2 АПК, предвид изискването, вземането да е породено от изпълнителните основания по първия текст, сред които не попадат решенията на ЕСПЧ. Следователно, действията на ответника не могат да се разглеждат по реда на изпълнителното производство по двата кодекса относно дължимото поведение. При този извод, то вземането на Б от държавата за обезщетение за причинени вреди има гражданско правен характер и задължението следва да бъде изпълнено по реда на материалните граждански закони – конкретно Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

Ищецът се позовава на дължимо поведение от ответника по чл. 44 и чл. 75 от този закон. Същият претендира овластяването му от Б да получи процесното вземане от Държавата. Разпоредбата на чл. 75, ал. 1 ЗЗД гласи:

„Изпълнението на задължението трябва да бъде направено на кредитора или на овластено от него, от съда или от закона лице. В противен случай то е действително само ако кредиторът го е потвърдил или се е възползвал от него.”

При граматическо тълкуване на разпоредбата следва, че същата допуска задължението да се изпълни по избор – на кредитора или на друго, овластено от него лице, като изборът е на длъжника, в случая на държавата чрез ответника. Изпълнението на друго лице, а не на кредитора е правна възможност, която може да освободи длъжника и да погаси задължението му за плащане. Следователно, плащането, направено на кредитор има погасителен ефект и освобождава длъжника по договора да плати втори път, а изпълнението на задължението се счита редовно, когато изпълни на лично на него, въпреки овластяването на друго лице.

Видно от представената разписка с дата 23.09.2008г. Блабанов изрично е посочил, че във връзка със задължението си по запис на заповед за 8 хиляди лева и друг паричен заем, за същата сума – общо 16 хиляди лева, е „упълномощил” ищецът да получи от ответника цялото присъдено му обезщетение по 70843/2001г., като е подписал същата като упълномощител. С оглед на изложеното, правилно ответникът е приел, че ищецът по делото е упълномощено лице да получи дължимото на Б плащане. С оглед на изложеното, неоснователни са твърденията на ищеца за прехвърляне на вземането на Б. Съгласно чл. 99, ал. 1 ЗЗД : „Кредиторът може да прехвърли своето вземане, освен ако законът, договорът или естеството на вземането не допускат това. Прехвърленото вземане преминава върху новия кредитор с привилегиите, обезпеченията и другите му принадлежности, включително с изтеклите лихви, ако не е уговорено противното.” В третата алинея е установено задължение на кредитора да съобщи на длъжника за прехвърленото вземане. От доказателствата по делото не следва, наличие на договор за цесия между ищеца и Б - не се посочва прехвърляне на вземането, респективно изрично съобщаване на ответника за това. Следва да се отбележи и обстоятелството, че Балбанов лично е представил на ответника декларацията за плащане на по личната му сметка от 22.12.2008г., а тези за плащането по сметка на ищеца, са представени с молба от последния с дата – 06.11.2008г. и от 09.12.2008г. При тези обстоятелства, не е налице еднозначен извод за прехвърляне на вземането, а наличието на повече от едно овластено да получи плащането лице поставя

под съмнение настъпването на погасителен ефект на което и да е от тези лица. С оглед на отговорност за неизпълнение от страна на кредитора Б, то следва да се приеме, че в защита на своите интереси, и в границите на разумната предпазливост, ответникът се е възползвал от правото си на избор по чл.75,ал.1 ЗЗД да погаси валидно задължението си към Б.

Тъй като плащането на процесното задължение на Б не може да се квалифицира по никоя от хипотезите на чл.21 АПК, то същото не съставлява индивидуален административен акт, а самото плащане има за единствена цел погасяване на задължението в изпълнение на решението на ЕСПЧ. Следователно неприложима е разпоредбата на чл. 4, ал. 2 АПК за издаването на административен акт в съответствие с целите на закона, на предвидени в същия основания и ред.Разпоредбата на чл. 6, ал.1 АПК установява задължение за административния орган да упражнява правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо. Предвид изложеното за съществуването на повече от едно овластено лице, то разумно и добросъвестно е погасено задължението на Б, съобразно последната му воля, с оглед избягване на отговорност на държавата за неизпълнение на съдебното решение на ЕСПЧ.

Неоснователни са и възраженията на ищеца, че не бил уведомен за поведението на Б от ответника, съобразно твърденията му в исковата молба за обратното – уведомяването му в разговор на 18.12.2008г. от служител на ответника, във връзка с което е представил и молбите си през декември 2008г., обсъдени по-горе. Също така неоснователни са и възраженията за наличие на административна практика на администрацията на ответника, според която следвало да се плати на ищеца съобразно представените доказателства от него.

От всичко изложено следва неоснователност на твърдението за незаконосъобразно бездействие спрямо ищеца, обективизирано в действие спрямо друго лице от ответника. Наличието на незаконосъобразно действие или бездействие е предпоставка за разглеждане причинно-следствената връзка с вредите, които ищецът твърди, че е понесъл, съгласно чл. 1,ал.1 ЗОДОВ вр. чл. 204, ал. 4 АПК. Тъй като извършването от ответника на такива действия, респективно бездействия не се установиха, то съдът приема недоказаност на исковата претенция по основание. С оглед на този извод следва да постанови отхвърляне на същата, без да разглежда останалите елементи от фактическия състав по чл.4 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на държавата – причинно-следствена връзка на посочените от ответника бездействия и действия на ответника с претърпените вреди – неполученото плащане и основателност на иска по размер. Ответникът не е направил искане за присъждане на разноси, с оглед на което и съдът не се произнася.

Водим от изложеното, Административен съд С. –град, Първо отделение, 12 състав,
РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на В. С. С. от Г. П, ул. В. Левски 64,вх.А, ап.7, против Министерство на правосъдието, за сумата от 15 600 лв., представляващи левовата равностойност на 8 000 евро ведно със законовите лихви до датата на завеждането на исковата молба – 07. 01. 2009 г. и лихвите от датата на завеждане на делото до окончателното изплащане на главницата, за причинени имуществени вреди, във връзка с извършено плащане на паричното обезщетение по Решение на Европейския съд по правата на човека по жалба №70843/2001 г. – делото „Б срещу Б”.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му чрез изпращане на препис от същото.

Административен съдия: